

พฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งผลต่อความปลอดภัย
ในการทำงานของพนักงานสัญชาติเมียนมา กรณีศึกษาโรงงานตัวอย่าง
ผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร

**Work Practices and Working Environment Affecting Occupational
Safety of Myanmar Employees: A Case Study of an Ice and Drinking
Water Factory in Samut Sakhon Province**

ปิยวัฒน์ ทองชา¹, วสินธุ์ ขนุนทอง², วรเทพ ตรีวิจิตร³, ญาณพนิจ วชิรสุรงค์⁴, วราภรณ์ จินจี⁵

¹⁻⁵คณะวิศวกรรมศาสตร์/สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยธนบุรี,

worathep_rru@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมการทำงานที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็ง และน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานสัญชาติเมียนมา จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบหาความสัมพันธ์ถดถอยแบบง่าย ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการทำงาน อธิบายความแตกต่างในระดับความปลอดภัยในการทำงานได้ประมาณร้อยละ 37.5 และ 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน สามารถอธิบายความแตกต่างของความปลอดภัยได้ประมาณ ร้อยละ 35.9 ซึ่งการมีพฤติกรรมในการทำงานที่เหมาะสม และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีช่วยเพิ่มความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสัญชาติเมียนมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: พนักงานสัญชาติเมียนมา พฤติกรรมการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน

Abstract

This research aimed to: 1) examine work behavior factors affecting workplace safety in ice and drinking water manufacturing factories in Samut Sakhon Province; and 2) examine working environment factors affecting workplace safety in ice and drinking water manufacturing factories in Samut Sakhon Province. A questionnaire was used as the research instrument to collect data from 100 Myanmar employees in Samut Sakhon Province. The statistics used for data analysis included descriptive statistics and simple linear regression analysis. The results revealed that: 1) work behavior factors explained approximately 37.5% of the variance in workplace safety; and 2) working environment factors explained approximately 35.9% of the variance in workplace safety. Appropriate work behavior and a good working environment significantly increased workplace safety among Myanmar employees at the 0.05 level of statistical significance.

Keywords: Myanmar employees, Work behavior, Working environment, Workplace safety

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศเป็นปรากฏการณ์สำคัญของเศรษฐกิจโลกยุคปัจจุบัน โดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศรายงานว่าแรงงานข้ามชาติเป็นกำลังแรงงานที่มีบทบาทสำคัญต่อภาคการผลิตและบริการในประเทศกำลังพัฒนา (International Labour Organization [ILO], 2022) ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศปลายทางหลักของแรงงานข้ามชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในภาคอุตสาหกรรมการผลิต เกษตรกรรม ก่อสร้าง และอุตสาหกรรมอาหาร (World Bank, 2023) สาเหตุสำคัญของการเคลื่อนย้ายแรงงานดังกล่าว ความแตกต่างด้านรายได้ ค่าจ้าง และโอกาสการจ้างงานระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน (ILO, 2023a; World Bank, 2023) แม้ประเทศไทยจะมีนโยบายบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวผ่านระบบการจดทะเบียนและใบอนุญาตทำงาน เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่รายงานด้านแรงงานยังสะท้อนว่าแรงงานข้ามชาติยังคงเผชิญความเปราะบางในมิติด้านสภาพการทำงานและความปลอดภัย (International Organization for Migration [IOM], 2023) ในมิติด้านความปลอดภัยในการทำงาน องค์การแรงงานระหว่างประเทศระบุว่าแรงงานข้ามชาติมีแนวโน้มเผชิญความเสี่ยงด้านอุบัติเหตุจากการทำงานสูงกว่าแรงงานท้องถิ่น โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นและมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นอันตราย (ILO, 2023b)

อุตสาหกรรมอาหารและการผลิตที่เกี่ยวข้องกับความเย็นและความชื้น เช่น โรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม พบว่า ปัจจัยด้านอุณหภูมิต่ำ พื้นผิวลื่น เสียงดัง และการทำงานใกล้เครื่องจักร ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน (ILO, 2023) จังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมสำคัญของประเทศไทยที่มีแรงงานข้ามชาติหนาแน่นในภาคการผลิตและแปรรูปอาหารทะเล รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องควบคุมอุณหภูมิและความสะอาดสูง (World Bank, 2023; IOM, 2023) โดยงานวิจัยจำนวนมากมุ่งเน้นมิติสุขภาพหรือสิทธิแรงงาน แต่ยังขาดการวิเคราะห์เชิงสาเหตุที่บูรณาการ “พฤติกรรมการทำงาน” และ “สภาพแวดล้อมในการทำงาน” เข้าด้วยกันภายใต้กรอบทฤษฎีความปลอดภัย (ILO, 2022)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว โดยศึกษาพฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสัญชาติเมียนมาในโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งคาดว่าจะช่วยเติมเต็มองค์ความรู้และนำไปสู่แนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อไป

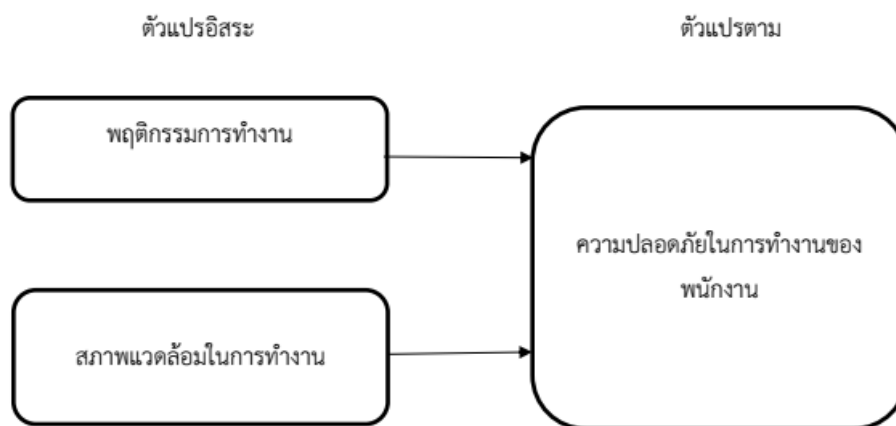
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงานที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็ง และน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงานที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร
2. ทราบปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร
3. สามารถนำไปใช้ในการกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย และการฝึกอบรมแรงงานสัญชาติเมียนมา

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยพฤติกรรมการทำงานมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ แรงงานชาวต่างชาติในโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 130 คน โดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Taro Yamane 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบ 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้วิธีการคำนวณดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruency: IOC) ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งจากการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมีค่า IOC = 0.95 ถือว่ายอมรับได้ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามตามผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่ม

ตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรจริง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นขนาดตัวอย่างขั้นต่ำที่เหมาะสมตามหลักสถิติสำหรับการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อประเมินความสอดคล้องภายในของข้อคำถามในแต่ละตัวแปร ได้แก่ ด้านพฤติกรรมการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.776 และด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.813 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นทั้งสองตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีและเป็นที่ยอมรับตามเกณฑ์ทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้ให้กับแรงงานต่างด้าวผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในข้อคำถามอย่างถูกต้อง 2) ทำการแจกแบบสอบถามให้กับแรงงานต่างด้าวโดยมีระยะเวลาในการทำแบบสอบถาม 10-15 นาที หลังจากนั้นจึงทำการเก็บแบบสอบถามคืน และ 3) นำแบบสอบถามที่แจกไปให้แรงงานต่างด้าวตอบเป็นที่เรียบร้อยกลับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ด้านพฤติกรรมการทำงาน จำนวน 9 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำนวน 9 ข้อ และด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 28 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นกระบวนการทางสถิติที่ใช้สำหรับการอธิบาย และสรุปลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม และ 2) เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้สำหรับการสรุปและอนุมาน ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากรทั้งหมด ซึ่งสถิติเชิงอนุมานช่วยให้สามารถตรวจสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้ผลที่ได้เพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตได้อย่างมีหลักเกณฑ์

ผลการวิจัย

พฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสัญชาติเมียนมาในโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร

ตาราง 1 แสดงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาในด้านพฤติกรรมการทำงาน

ระดับความคิดเห็นของแรงงานสัญชาติเมียนมาในด้านพฤติกรรมการทำงาน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ท่านปฏิบัติตามข้อห้ามคำเตือนต่างๆ ในการทำงานอย่างเคร่งครัด	4.84	0.368	ปฏิบัติประจำ
2. ท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน	4.80	0.426	ปฏิบัติประจำ
3. ท่านแต่งกายรัดกุมและเหมาะสมกับงานขณะปฏิบัติงาน	4.86	0.349	ปฏิบัติประจำ
4. ท่านไม่รับประทานยาแก้แพ้ แก้หวัดก่อนเข้าปฏิบัติงาน	4.86	0.349	ปฏิบัติประจำ
5. ท่านใช้เครื่องมือทำงานถูกต้องตามประเภทของงาน	4.94	0.239	ปฏิบัติประจำ
6. ท่านพักผ่อนเพียงพอก่อนการเข้าปฏิบัติงานในแต่ละวัน	4.77	0.446	ปฏิบัติประจำ
7. ท่านแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันทีเมื่อพบเครื่องจักรชำรุด	4.95	0.219	ปฏิบัติประจำ
8. ท่านจะไม่แก้ไขสิ่งผิดปกติของเครื่องจักรด้วยตนเอง	4.95	0.261	ปฏิบัติประจำ
9. ท่านไม่ลองผิดลองถูกด้วยตนเองเมื่อไม่เข้าใจวิธีการปฏิบัติงาน	4.97	0.171	ปฏิบัติประจำ
รวม	4.88	0.333	ปฏิบัติประจำ

จากตาราง 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาในด้านพฤติกรรมการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.333) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) ท่านไม่ลองผิดลองถูกด้วยตนเองเมื่อไม่เข้าใจวิธีการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.171) รองลงมาคือ 2) ท่านแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันทีเมื่อพบเครื่องจักรชำรุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.219) และ 3) ท่านจะไม่แก้ไขสิ่งผิดปกติของเครื่องจักรด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.261) เป็นต้น

ตาราง 2 แสดงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของแรงงานสัญชาติเมียนมาในด้านสภาพแวดล้อมภายในการทำงาน

ระดับความคิดเห็นของแรงงานสัญชาติเมียนมาในด้านสภาพแวดล้อมภายในการทำงาน	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. สถานที่ทำงานของท่านมีแสงสว่างเพียงพอต่อการทำงาน	4.88	0.327	มากที่สุด
2. เสียงของเครื่องจักรในที่ทำงานของท่านไม่รบกวนต่อการทำงาน	4.70	0.461	มากที่สุด
3. อุณหภูมิในที่ทำงานของท่านพอเหมาะต่อการทำงาน	4.78	0.327	มากที่สุด
4. ไม่มีฝุ่นในบริเวณที่ทำงานของท่าน	4.76	0.461	มากที่สุด
5. ไม่มีสารเคมีในบริเวณที่ทำงานของท่าน	4.79	0.409	มากที่สุด
6. โรงงานของท่านมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดี	4.94	0.239	มากที่สุด
7. มีการทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้ในโรงงานสม่ำเสมอ	4.92	0.273	มากที่สุด
8. เครื่องจักรในโรงงานมีการตรวจสอบอยู่เสมอสม่ำเสมอ	4.95	0.219	มากที่สุด
9. มีการจัดเก็บอุปกรณ์และเครื่องจักรทุกครั้งหลังการใช้งาน	4.91	0.288	มากที่สุด
10. อุปกรณ์และเครื่องจักรทุกชิ้นอยู่ในสภาพดี	4.92	0.273	มากที่สุด
รวม	4.86	0.352	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของแรงงานสัญชาติเมียนมาในด้านสภาพแวดล้อมภายในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.352) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) เครื่องจักรในโรงงานมีการตรวจสอบอยู่เสมอสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.219) รองลงมา คือ 2) โรงงานของท่านมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดี ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.239) และ 3) มีการทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้ในโรงงานสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.273) เป็นต้น

ตาราง 3 แสดงค่าอิทธิพลของตัวแปรพฤติกรรมการทำงานของแรงงานชาวเมียนมาที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยวิธีการวิเคราะห์แบบถดถอย แบบง่าย (Simple Regression Analysis)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอย(Beta)	ค่า t	Sig (P-Value)
พฤติกรรมการทำงาน	.244	2.298	0.02

$R^2 = 0.375$, F-Value = 3.535, N = 100, P < 0.05

จากตาราง 3 พฤติกรรมการทำงานของแรงงานชาวเมียนมามีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า เมื่อพฤติกรรมการทำงานดีขึ้นความปลอดภัยในการทำงานก็มีแนวโน้มดีขึ้นด้วย (ค่าตัวเลข Beta = 0.244 และผลตรวจสอบทางสถิติยืนยันว่าผลนี้มีความน่าเชื่อถือ (ค่า t = 2.298, ค่า Sig = 0.02) หมายความว่ามีความน่าเชื่อถือน้อยกว่า 5% ที่ผลนี้เกิดขึ้นจากความบังเอิญ นอกจากนี้การวิเคราะห์ พบว่า พฤติกรรมการทำงานสามารถอธิบายความแตกต่างในระดับความปลอดภัยในการทำงานได้ประมาณ 37.5% (ค่า R² = 0.375) ส่วนการตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดล แสดงว่าโมเดลนี้สามารถใช้ทำนายและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและความปลอดภัยได้อย่างมีความน่าเชื่อถือ (ค่า F = 3.535, Sig ≤ 0.05)

ตาราง 4 แสดงค่าอิทธิพลของตัวแปรสภาพแวดล้อมในการทำงานของแรงงานชาวเมียนมาที่ส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยวิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยแบบง่าย (Simple Regression Analysis)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอย(Beta)	ค่า t	Sig (P-Value)
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	.210	2.181	0.04

R² = 0.359, F-Value = 3.277, N = 100, P ≤ 0.05

จากตาราง 4 สภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า เมื่อสภาพแวดล้อมดีขึ้นความปลอดภัยก็เพิ่มขึ้นด้วย (ค่าตัวเลข Beta = 0.210) และผลตรวจสอบทางสถิติยืนยันว่าผลนี้มีความน่าเชื่อถือ (ค่า t = 2.181, Sig = 0.04) โดยสภาพแวดล้อมในการทำงานสามารถอธิบายความแตกต่างของความปลอดภัยได้ประมาณ 35.9% (ค่า R² = 0.359) ส่วนการตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดล แสดงว่าโมเดลนี้ สามารถใช้ทำนายและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับความปลอดภัยได้อย่างน่าเชื่อถือ (ค่า F = 3.277, Sig ≤ 0.05)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า

1.1 จากการสำรวจส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 73.00 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 27.00 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.00 อายุ 25-31 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 อายุ 32-38 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.00 อายุ 39-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.00 และอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.00 และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเท่ากับประถมศึกษา

คิดเป็นร้อยละ 84.00 และมีมัธยฐาน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 38.00 สมรส/อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 52.00 หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 10.00 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อวัน 360 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.00, 361-450 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.00, 451-550 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.00 และส่วนใหญ่มีอายุงาน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.00, 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 และ 5-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.00

1.2 จากการสำรวจระดับความคิดเห็นของแรงงานสัญญาชาติเมียนมาในด้านพฤติกรรมการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติประจำ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33) และระดับความคิดเห็นของแรงงานสัญญาชาติเมียนมาในด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35)

1.3 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลของสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงานที่มีผลต่อระดับความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งสถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ สถิติทดสอบหาความสัมพันธ์ถดถอยแบบง่าย (Simple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์ พบว่า พฤติกรรมการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.244 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.02 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการทำงานมีผลต่อความปลอดภัยอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ค่า $R^2 = 0.375$ ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมการทำงานสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความปลอดภัยในการทำงานได้ร้อยละ 37.5 สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีว่าพฤติกรรมของแรงงานที่เหมาะสม เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลและการรายงานความผิดปกติของเครื่องจักรจะช่วยลดความเสี่ยงและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการทำงานที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย ดังนั้นแม้ว่าโมเดลจะอธิบายได้ร้อยละ 37.5 แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษา เช่น การจัดการด้านความปลอดภัย การบำรุงรักษาเครื่องจักร และการอบรมด้านความปลอดภัยที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อระดับความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งสถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ สถิติทดสอบหาความสัมพันธ์ถดถอยแบบง่าย (Simple Regression Analysis) จากผลการวิเคราะห์ พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.210 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.04 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อความ

ปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ค่า $R^2 = 0.359$ สะท้อนว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานสามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของความปลอดภัยในการทำงานได้ร้อยละ 35.9 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีด้านความปลอดภัยที่ชี้ให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบ การจัดแสงสว่าง ระบบระบายอากาศ และการจัดวางอุปกรณ์อย่างเหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่สถานประกอบการควรให้ความสำคัญเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน

อภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านพฤติกรรมที่มีผลต่อระดับความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลของปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงาน ประกอบด้วย การปฏิบัติตาม กฎระเบียบข้อบังคับ การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน การแต่งกายถูกต้อง และเหมาะสม การไม่รับประทานยาที่ทำให้เกิดอาการง่วงซึม การใช้เครื่องมือให้ถูกต้องตามประเภทของงาน การพักผ่อนให้เพียงพอก่อนเริ่มปฏิบัติงาน การรายงานความเสียหายให้แก่หัวหน้างาน การไม่ลงมือทำอะไรโดยพลการ การรู้ และเข้าใจวิธีการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลต่อระดับความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ในภาพรวมของโรงงานตัวอย่าง อุตสาหกรรมน้ำแข็ง จังหวัดสมุทรสาคร จากผลวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามทฤษฎีการเกิดอุบัติเหตุจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัย สอดคล้องกับ (Heinrich, 1931; Swuste et al., 2020) กล่าวว่าการกระทำของผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัยส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุหรือโรคจากการทำงานต่อตนเอง และบางครั้งอาจส่งผลต่อเพื่อนร่วมงานได้ ตัวอย่าง 1) การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัย 2) การมีทัศนคติความปลอดภัยที่ไม่ถูกต้อง 3) การหยอกล้อกันขณะปฏิบัติงาน 4) การทำงานโดยที่สภาพร่างกายและจิตใจไม่พร้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรดา ลัดลอย (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ความปลอดภัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัทผลิตภัณฑ์ พลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในแต่ละด้านของพนักงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สรุปได้ว่าการมีพฤติกรรมการทำงานที่ดีของผู้ปฏิบัติงานจะส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น ทั้งนี้พฤติกรรมความปลอดภัยไม่ใช่แค่เป็นเพียงโปรแกรมหรือกิจกรรมระยะสั้นแต่เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสร้างให้เกิดเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตลอดเวลาจึงจะทำให้พนักงานมีพฤติกรรมที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งสามารถนำแบบอย่างไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลกระทบต่อระดับความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษาโรงงานผลิตน้ำแข็งและน้ำดื่ม จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย แสงสว่างภายในที่ทำงาน เสียงรบกวนจาก เครื่องจักร อุณหภูมิในที่ทำงานฝุ่นละออง และสารเคมีมีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้ ความสามารถในการถ่ายเทอากาศ การทำความสะอาดเครื่องจักร การตรวจสภาพเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ การจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ส่งผลกระทบต่อระดับความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ผลวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามทฤษฎีการเกิดอุบัติเหตุจากการสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย สอดคล้องกับแนวคิดของ (Heinrich, 1931; Swuste et al., 2020) กล่าวว่า สภาพของโรงงานอุตสาหกรรม เครื่องจักร กระบวนการผลิต เครื่องยนต์ ที่ไม่มีความปลอดภัยเมื่อผู้ปฏิบัติงานเข้าไปปฏิบัติงานอาจได้รับอันตราย รวมทั้งอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น 1) การออกแบบโรงงาน 2) ระบบความปลอดภัยไม่มีประสิทธิภาพ 3) เครื่องมือเครื่องจักรขาดการบำรุงรักษาหรือชำรุดบกพร่อง 4) สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมด้านกายภาพ เช่น ความร้อน ความเย็น แสง สี เสียง และ 5) สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมทางเคมี เช่น ฝุ่นตัวทำละลาย โลหะหนัก สารก่อมะเร็ง สารกัดกร่อน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวีร์ คล่องแคล่ว และคณะ (2567) ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแบบการจัดการความปลอดภัยในการทำงาน การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดการความปลอดภัยในการทำงาน การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก 2) การจัดการความปลอดภัยในการทำงานมีอิทธิพลเชิงสาเหตุรวมต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 3) ได้ตัวแบบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะประกอบด้วยการจัดการความปลอดภัยในการทำงานที่มีค่าอิทธิพลรวมมากที่สุดรองลงมา คือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และการจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษากลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบแรงงานสัญชาติอื่น เช่น ลาว กัมพูชา เมียนมา เพื่อหาความแตกต่างด้านพฤติกรรมและวัฒนธรรมการทำงานที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย
2. ศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกให้ความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจ ทักษะคติความเชื่อ และทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความปลอดภัย
3. เชิงปฏิบัติสำหรับโรงงาน เช่น การจัดอบรมพนักงานเป็นภาษาเมียนมา และการออกแบบสภาพแวดล้อม อุปกรณ์การทำงานที่เหมาะสมกับแรงงานพม่า

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- สุรดา ลัดลอย. (2567). *การศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน: กรณีศึกษา บริษัทผลิตภัณฑพลาสติก เขตจังหวัดสมุทรปราการ* [รายงานการประชุมวิชาการ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุวีร์ คล่องแคล่ว, ณิชพร ฉายประเสริฐ และณิชพงษ์ แต้มแก้ว (2567). *ตัวแบบการจัดการความปลอดภัยในการทำงาน การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานอุตสาหกรรมห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 7(1), 123–138.* <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/274772>
- Heinrich, H. W. (1931). *Industrial accident prevention: A scientific approach*. McGraw-Hill.
- International Labour Organization. (2022). *Global estimates on international migrant workers*. <https://www.ilo.org>.
- International Labour Organization. (2023a). *Safety and health at work: Global progress report 2023*. International Labour Office.
- International Labour Organization. (2023b). *World employment and social outlook: Trends 2023*. International Labour Office.
- International Organization for Migration. (2023). *World migration report 2024*.
- Swuste, P., Frijters, A., & Gulijk, C. (2020). The history of accident causation models in safety science. *Safety Science, 124*, 104611. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2019.104611>
- World Bank. (2023). *Thailand economic monitor*. <https://www.worldbank.org>.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Harper & Row.